

LAZĂR POPESCU

**POVESTIRI
DIN DEALUL CU ULMI**

(2015 – 2019)

LIMES

2019

CUPRINS

O zi de Crăciun	8
Oameni supărați	16
Din învățăturile lui Ion Capac	24
Sfârșit de iulie cu controverse	34
S-a mai dus unul	45
<i>Videoceasul</i>	49
Intellectualii pe plajă	59
Ambasadorii	68
Ședință cu părinții	78
Justiția și distanțele	86
Boala umblatului	92
Pe insulă	96
Covrigi de Pitești	103
Urangutani în uniformă	111
Meditație cu Kali	125
Guvernul și cunoașterea	140
Popa și doctorul	146
O invitație	156
Căldură și curaj	160
Duios doamna Căpșună vorbea	165
Addenda. Panache Alexianu	170
Note bio-bibliografice	173

O ZI DE CRĂCIUN

Plecuse atunci Lucian Ionescu nu fără o anumită îndoială, nu fără o anumită tristețe și nu fără un anumit sentiment al târziului pe care-l avea de mai multă vreme în suflet. Plecuse la țară. De dimineață dăduse în Târgu Jiu colăcei sau eugenii de Pițărăi sau de Colindeți, așa cum se spunea în Dealul cu Ulmi. Colindeți, da. Probabil de la colindă sau de la a colinda. Probabil de la substantiv sau de la verb. Apoi, după masa, plecase la țară. Plecuse la țară chemat de fratele său Vasile să vină de Crăciun, din Ajun, să vadă lumea la colindat...

Multe se schimbaseră și multe nu mai erau ca în vremea copilăriei sale fericite din Valea Frasenului! În Valea Frasenului în Colindeți se merge seara, după ce se întunecă. În Valea cu Trestii unde locuia sora sa Diana se mergea în Colindeți ziua. Ziua pe la ora douăsprezece. Așa era obiceiul. Într-un loc dimineața, în altul ziua, în altul seara...

Văzuse din mașină cum în Bălești, Strâmba Vulcan și Drăgotești centru lumea ieșise în Pițărăi

după amiaza. Să fi fost orele cinci după amiaza, căci încă era lumină, nu se întunecase.

Era o vreme frumoasă și era foarte cald pentru finalul lunii decembrie. Se întunecase bine când, după ce-l salutase pe George cel mic, în Luncă-n vale, pe nepotul său cum ar veni, după ce-l salutase și pe Costică Gușiță, pe preotul în prezent pensionar, după ce acesta-l rugase să se întoarcă vreo câțiva pași, Lucian era cu Andrei, cu băiatul lui, da, și Gușiță îl rugase să se întoarcă puțin, îi rugase de fapt, și le dăduse un colăcel și o eugenie și-i spusese lui Andrei ce mare te-ai făcut, într-adevăr băiatul era cam cu o jumătate de cap mai înalt decât tatăl lui, dar și decât preotul, așa, ei își continuaseră drumul, urcaseră Dealul de la Ceroi și ajunseseră acasă...

Acasă. Acasă pentru al doilea Crăciun în absența mamei Minodora. Fără mama Minodora, decedată cam de un an și jumătate aproape... A cărei absență o resimțeau dureros cu toții.

Da. Sigur că se bucuraseră de revedere frații. Vasile își cumpăraseră un laptop nou, dar avea și o tabletă încă neutilizată.

În Colindeți, ca niciodată, nu apăruse Ion Capac, dar nici Ion Cărare. De ce nu veniseră cei doi era încă un fapt neelucidat. Curios lucru, se gândise Lucian, mai ales că vorbise cu Ion

Capac la telefon pe când se afla în Târgu Jiu. În fine...

Un Crăciun nu cum erau cele de altădată. Unul fără stele, copiii nu se mai duceau cu steaua. Și fără viclei, de altfel. Singurii care mai rămăseseră în viață din grupul care mersese cândva cu vicleiul, într-o vreme când Lucian era încă un copil andru, erau Îngerelu Belengher și Dinuț Ioniță, minerul. Ultimul mergea mai greu, șchiopăta. Îl durea un picior. Îngerelu, însă, se ținea încă destul de bine...

Pe mulți colindători Lucian nu-i cunoștea. Adică pe cei tineri, pe cei până în treizeci de ani. Căci vreo douăzeci și șase trecuseră de când plecase el din Dealul cu Ulmi. De când se depărtase... Ehei, cuscrule, mata ești băiat deștept, mânca-ț-aș curu', îi zisese în vara aceea a anului 1990 Viorel Scorbură, tale ești băiat deștept, iote zăci că luași concursul, gata, ce mai, o să pleci la oraș... *Te depărtezi...* Te depărtezi, cuscrule. Da' să mai vii pi la noi, că o să ne fie dor de mata, că ești băiat bun. Și lu' Gelucu, lu' nepotu', o să-i fie dor. C-ai fost profesoru' lui...

Așa. Și Costică Ochiu îi spusese și el da, domnu' Lucian, da să mai vii, să mai vii pi la noi, că *să supără locu'*, dacă nu vii... Așa, se gândise Lucian, ce ciudat, ce vrea ăsta să spună, că se supără locul? Cum adică se supără locul?

În fine...Costică Ochiu avea și el ciudățeniile lui...

Da. Chestia cu supărarea locului era a lui Costică Ochiu, dar chestia cu depărtarea era a lui Viorel Liniaru. De fapt a lui Viorel Scorbură, ăsta era numele lui real, tot așa cum numele la fel de real al lui Costică Ochiu era Costică Rușescu, dar el zicea des bă, nu mă supăra, că-ț' umflu ochiu', da, și de atunci copiii mai strengari îi ziseseră Ochiu, hai să-ț' umflu ochiu', da... Și așa rămăsese cum și lui Scorbură i se mai zicea și Viorel 18 Gorj, dar, în cazul său, el își spusese așa... Însă supărat nu era nici Rușescu pentru că i se spunea Ochiu...

La asta se gândise puțin Lucian Ionescu a doua zi, în chiar ziua de Crăciun, când se hotărâse să coboare de pe deal, din Valea Frasenului să meargă până în Dealul cu Ulmi, la biserică și la cimitir să pună lumânări, să aprindă lumânări la mormântul părinților și al rudelor.

Coborâse dealul și, așa cum îi era obiceiul, își aruncase privirea roată, o expresie care-i plăcea, desigur, privise și spre Capul Piscului și Valea Salciei, acolo nu se vedea țipenie de om, or fi obosiți, se gândi el, or fi stat mai mult la petrecere, așa e cu sărbătorile, iar acum se odihnesc... Și spre Piscul Cârligelor și spre Dos. Nici acolo nu se zărea nimic, de altfel nici nu erau case, ci doar pădurea... Ajuns în Luncă,

privi și porțile frumoase, și casa oarecum în stil occidental a nepotului Cristi, Cristi s-a luat după Ion Turturică al cărui băiat s-a stabilit în Strasbourg, Cătălin, da, Cătălin Turturică, iar Ion și-a ridicat o casuță cu arhitectură specifică, da, ceva occidental cum zice și Georgel Țuică, ăsta a lucrat mult în construcții în Franța, desigur, *les métiers du bâtiment*, cum se zice, mi-a spus și anul trecut, anul ăsta însă nu l-am întâlnit în Paris și nici nu aveam cum, eu nu am stat mult, doar două zile și jumătate, dar și mai mult de stăteam nu aveam cum să-l întâlnesc, că el era în Dealul cu Ulmi. *În-refacere*, cum îi place să spună... Cred că și Cristi a petrecut bine, că nici la el nu se vede nicio mișcare, așa, doar nepotul George îl salutase iar, cum l-a salutat și aseară, te duci la bisărică îl întrebase, da, răspunsese el, mă duc să pun, să aprind câte o lumânare la morții noștri, fusăi și io, răspunsese George cel mic, mă-ntorsăi acu' o juma' de oră... George era mai tradiționalist, pe el nu-l impresionau, cum zicea, chestiile în stil occidental, ce ăia nu-s tot oameni, nu-s ca și noi, așa...

Ajunsesse Lucian însoțit de Andrei, de băiatul său, chiar în Dealul cu Ulmi și trecuse de casa și de cârciuma lui Țăcănescu, a lui Mitiță, de fapt erau mai multe case, băieții lui, Cezar și Octavian, lucrau în Italia de mai multă vreme și-și făcuseră și ei case...

Și uite, școala e neschimbată. Doar localul vechi e dărăpănat puțin, iar căminul cultural e jalnic. Mai bine l-ar fi demolat de tot, se gândi Lucian.

Pe partea opusă căminului cultural se vedea casa lui Costică Ochiu și ceva mai încolo casa lui Costică Bujor, șoferul care fusese în Colindeți cu o seară mai înainte și căruia i se mai spunea și Dumpăru. Costică Dumpăru, din perioada când, prin anii optzeci, prin optzeci și ceva, când Lucian era încă profesor în Dealul cu Ulmi și preda și la seral și-l avea elev, deși era mai mic doar cu doi ani decât el, da, dar era bine, la seral se făcea doar franceză nu și engleză și atunci Costică Bujor era șofer pe o rablă de mașină și el însuși îi zisese mașinii dumpăr, dumpăru', că au vere dumpăru', iar nu mă ascultă dumpăru' și alții îi spusese lui Dumpăru. Costică Dumpăru care în prezent lucra ca șofer la Penitenciar la Târgu Jiu și făcea cursuri de autoapărare... Și la seral Costică Dumpăru avea să vadă poza lui Alfred de Vigny, o poză care de altfel îi plăcuse și care, spunea el, îl reprezintă pe domnu' Alfred... Ce mai, era, fusese frumos! Dar Lucian *se depărtase*... Și timpul trecuse...

Nici la Costică Ochiu nu se vedea nimeni prin curte. Nu se vedea și pe undeva lui Lucian i se păru cumva normal, Costică și ai lui trecuseră printr-o tragedie cumplită... Maria,

soția lui, căzuse, se împiedicase și căzuse peste căldarea în care topea untura de porc și murise în spital la București, alături de victimele de la clubul Colectiv... 2015 nu fusese un an prea bun...

Uite că nici Ion Turturică nu prea stă prin curte, se mai gândi Lucian. Dar poate o fi, cine știe, prin Mătășari... Nu se prea înțelege cu nevastă-sa, e o problemă mai veche... Ei, dar ce văd acolo? La vreo douăzeci de metri mai în față? Nu se poate! El e? Da, el este! Și Lucian strigă:

– Măi, cuscru' Vio!

Omul se oprește puțin din mers și apoi se întoarce încet. Lucian l-a văzut bine. Viorel 18 Gorj arată ceva de groază! Zici că e la vreun carnaval bizar. Straniu. În piciorul stâng are o cizmă de culoare albastru închis, iar în piciorul drept o cizmă de culoare galbenă. Nu s-ar putea spune că are palton, dar nici șubă nu are. Nici pufoaică. E o haină ciudată, portocalie din care atârnă o fâșie. Cizmele sunt bune, nu sunt rupte! Lucian le vede bine acum, așa cum vede și căciula, parcă mai degrabă de copii, de pe capul bărbatului. Are în jur de șaptezeci de ani Viorel acum. Cam așa... Cam așa și o barbă de aproape o jumătate de palmă.

– Oooh! Ce bine! exclamă omul și adaugă:

– Ce bine! Mai veniși pi la noi, cuscre! Că *te-ai cam depărtat...*

– Mai venii, domnule Vio! Ce mai faci?

– Ehei, cuscrule, păi ce să zâc? Ciaca, paca, las' că merge... Pensionar. Am pensie de nouă milioane, vorba aia... Zăce ani de subteran! Și mi-au mai găsat vreo cinci în plus, lucrat' și ăștia...

– E bine, cuscre Vio!

– Îi bine, nu zâc. Că pădurea am luat-o, trei pogoane, și vara cânt din frunză... Libertate maximă. Totu-i liniar, cum știi. Și mă mai duc și pi la Briusel cân' mă plichisăsc...

Vrea să spună că atunci când se plectisește se duce pe la Mătășari. El nu a plecat niciodată din țară, îl sperie chiar și gândul că ar putea pleca vreodată. Iar Mătășariul, localitatea situată la zece kilometri distanță, e pentru el Bruxelles. Îl privește atent pe Lucian și apoi îl întreabă:

– Da' matala un'e plecași, cuscre?

– Mă duc până la biserică să aprind o lumânare la mormântul părinților și al rudelor...

– Aha... Bine, cuscre, bine faci. Că 'mneata te-ai depărtat și vii mai rar... Iote, acu mă abat din drum, că mă duc pân' la un pretenar în Linia Dealului cu Ulmi! Să trăiești, cuscrule...

– Să trăiești, domnule Vio!

Oare chiar așa *m-am depărtat eu?* se gândește Lucian, continuându-și drumul cu Andrei lângă el. Poate... Dar, oricum, locul, locurile nu-s supărate... Că despre ele tot scriu și voi scrie...

OAMENI SUPĂRAȚI

– Așa este, cum spui, îi răspunse lui Lucian sora sa mai mică Diana, care locuia în Valea cu Trestii și era învățătoare în Dealul cu Ulmi. Terminase de altfel și Facultatea de Litere, de mai mulți ani, însă preferase să rămână să predea la clasele mici.

Se aflau chiar la Diana acasă, în Valea cu Trestii, Lucian mai mergea uneori și pe acolo, mai din nostalgie, mai din amuzament, mai avea și vreo doi-trei prieteni, dar era mereu avid de noutăți... Oamenii din Valea cu Trestii aveau o psihologie aparte, se deosebeau net de cei din Dealul cu Ulmi și de cei din Valea Frasenului. În week-end, le plăcea, mai ales femeilor, să stea pe bancă, la poartă, și să mai, cum le plăcea să spună, să mai *tăinuiască*... Să discute, deci. Numai că, cei din Dealul cu Ulmi erau foarte critici față de această atitudine, că, ziceau ei, nu tăinuie, vezâț' de treabă, omule, că aia nu-i taină, nu tăinuie... Stau și *băznesc*, că doar știț' și voi, toț' că mai multe *policre* ca-n Valea cu Trestii nu găsești niciun'e... Sunt vestiț' pentru

așa ceva... Da. Și lui Lucian îi plăcea să-i numească cu termenul pe care-l folosisese mai demult, pe când trăia, nenea Simion Pătrașcu, venit uneori de la Câmpina în Valea Frasenului, *clanurile*... Iar pe cei din Valea Salciei, pe cei din neamul lui Belea sau Belengher, *triburile*... Și Lucian o întreba și el uneori, la telefon, când o suna din Târgu Jiu pe sora sa, spune-mi Diana, zicea el, ce mai fac *clanurile*, ce mai e nou, lucru care pe ea o amuza mai întotdeauna.

Acum Diana urmă:

– Da, așa este, o anumită deschidere s-a produs, cum spui tu.

– Era inevitabilă, Diana, era inevitabil, trebuia să se producă, da, chiar și în condițiile democrației noastre șchioape și băltite... Faptul că...

Telefonul mobil al Diane sună și ea se grăbi să răspundă:

– Alo, a, tu ești George?

– Nepotul? Întrebă Lucian.

Diana dădu afirmativ din cap și continuă:

– Da, a venit Lucian pe acasă, așa e. Acum e pe la mine, în Valea cu Trestii. Cum? A, vreți să-l întâlniți și tu, și Cristi? Bine, îi spun...

Și închise telefonul, adăugând:

– George și Cristi vor să se întâlnească și ei cu tine, nene...

– Sigur, doar mai stau o zi și vom avea timp. Așa. Și cum spuneam eu văd o deschidere